

Raad voor de Rechtspraak
t.a.v. dhr. mr. F.C. Bakker
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

Den Haag, 7 december 2015
telefoonnummer: 070 335 3535

Betreft: Aandachtspunten digitaal procederen

Geachte heer Bakker,

De ontwikkelingen binnen het programma KEI (digitalisering van het bestuurs- en civielrecht) volgen elkaar in hoog tempo op. De gevolgen van deze digitalisering voor het werkproces van de advocatuur zijn ingrijpend. De Nederlandse orde van advocaten (NOvA) volgt deze ontwikkelingen op de voet door middel van deelname aan tal van overleggen en gebruikerstests en via werkgroepen bestaande uit advocaten, ondersteuners, bestuurders en medewerkers van de NOvA.

Hetzelfde geldt voor de digitalisering van het strafrecht. Een overgang naar digitaal procederen in GPS-zaken is daar reeds gerealiseerd. De NOvA en strafrechtadvocatuur hebben ook in dit project een actieve bijdrage geleverd.

De NOvA staat positief kritisch ten opzichte van de digitalisering. Dit neemt echter niet weg dat er zorgen bestaan over zowel de financiële beheersbaarheid van KEI als over de mate waarin de Rechtspraak in staat zal zijn om belangrijke wensen van de advocatuur bij live-gang te realiseren. In deze brief draagt de NOvA een aantal punten aan die voorwaarden zijn vanuit de advocatuur om succesvol digitaal te kunnen procederen.

Keuzes naar aanleiding financieel tekort

Op 23 november jl. zond de Minister van Veiligheid en Justitie een brief over de ontwikkelingen programma KEI Rechtspraak aan de Voorzitter van de Tweede Kamer. Hierin maakt hij onder meer melding van de keuze die nog gemaakt moet worden ten aanzien van digitalisering van de minder voorkomende proceshandelingen in civiel zoals vrijwaring, voeging, tussenkomst en deskundigenbericht. De bouw van voormelde proceshandelingen vergen meer tijd en zijn duurder wanneer op dezelfde wijze wordt gebouwd als de basisprocedure. Bij de bouw van deze proceshandelingen zal scherper worden geprioriteerd om binnen de kaders van tijd en geld te blijven.

Deze bijstelling/prioritering kan nadelige gevolgen hebben voor de beschikbaarheid bij de live-gang van bepaalde proceshandelingen. De NOvA wil, conform de toezegging van de minister in de brief van 23 november, nauw betrokken worden bij de keuzes die hierin worden gemaakt. Het is essentieel dat een advocaat zijn cliënt optimaal en naar eigen inzicht moet kunnen bijstaan, ook bij een (beperkte) digitale procesgang.

Bezoekadres
Neuhuyskade 94
2596 XM Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35
Fax 070 - 335 35 31

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

Eén digitalisering

Los van het vorenstaande heeft de NOvA de signalen en verbeterpunten die uit beide programma's (KEI en Strafportaal) naar voren zijn gekomen naast elkaar gelegd. De conclusie is dat de voorwaarden voor succesvol digitaal procederen gelden voor zowel civiele-, bestuurs- of strafzaken. In het vervolg van deze brief zullen wij de digitalisering van de diverse rechtsgebieden daarom als één geheel behandelen.

Overigens adviseert de NOvA aan de Rechtspraak om deze aanpak over te nemen. Een integrale benadering, dus zonder onderscheid in rechtsgebieden, zou een gedegen introductie van digitaal procederen bevorderen. Uit het antwoord van de minister op vragen over de Begroting V&J 2016 (verwijzend naar de herijkte businesscase uit 2014) dat 'de reikwijdte [van KEI] aanzienlijk [is] uitgebreid met onder meer de onderwerpen strafrecht en toezicht' kan de indruk ontstaan dat binnen de Rechtspraak reeds sprake is van een dergelijke integrale aanpak. Deze bestaat in de praktijk echter niet.

Digitaal is ook echt digitaal

Uitgangspunt voor de NOvA is dat één van de resultaten van de digitalisering moet zijn 'de 100% digitaal procederende advocaat' – naast uiteraard de digitaal werkende rechter. Dit vergt enorme inspanningen van advocaten(kantoren). Het vraagt ook het nodige van de toegankelijkheid/wijze van aansluitbaarheid van systemen van de Rechtspraak en andere ketenpartners. Ook bij hen dienen systemen er mede op gericht te zijn dat advocaten van het begin tot het einde een procedure zonder papieren dossier kunnen afronden. De NOvA acht het niet wenselijk om bepaalde procedures wel en andere niet te digitaliseren.

Voorwaarden voor succesvol digitaal procederen

De NOvA heeft tijdens een overleg met de programmadirectie KEI aangegeven met een lijst te komen met wat zij nodig acht te komen tot een goed werkbaar systeem van digitaal procederen. De lijst met punten is niet nieuw, deze zijn alle reeds eerder onder de aandacht van de Rechtspraak gebracht.

Het zijn punten die in pilots, gebruikerstesten en bij besprekingen vanaf 2013 in de verschillende gremia naar voren zijn gebracht. Omdat de ontwikkeling binnen de programma's KEI en digitaal strafportaal niet stilstaan, wordt niet uitgesloten dat de NOvA de komende periode nieuwe punten naar voren brengt.

Lijst met punten

Volledigheidshalve somt de NOvA haar belangrijkste punten op:

- Een goed werkend, compleet, veilig en betrouwbaar digitaal systeem dat de advocaat in staat stelt zijn/haar cliënt optimaal en naar eigen inzicht bij te staan.
- Een proactieve benadering en een gedegen procedure voor wat betreft de communicatie van de Rechtspraak naar de Balie en de NOvA toe bij storing aan de systemen van de Rechtspraak.
- Een geborgd en getest protocol voor noodcommunicatie tussen advocaat en Rechtspraak in geval van storingen aan systemen anders dan die van de Rechtspraak of de advocaat.
- Een goede helpdesk, die zeker in het eerste jaar van bijvoorbeeld 08.00 uur tot 21.00 uur bemand is en ook in het weekend minimaal 8 uur per dag bereikbaar is.
- Een deugdelijk Aansluitpunt S2S van de Rechtspraak op de advocatuur, ook voor strafzaken.
- Eén landingspagina voor alle rechtsgebieden.

Bezoekadres

Neuhuyskade 94

2596 XM Den Haag

Tel. 070 - 335 35 35

Fax 070 - 335 35 31

Postadres

Postbus 30851

2500 GW Den Haag

- De mogelijkheid formuleren in het webportaal tussentijds op te slaan en op een later tijdstip af te maken zonder gegevensverlies. Gegevens verdwijnen nu na een time-out van 10/15 minuten; dit is te snel.
- De mogelijkheid om bijlagen aan te leveren met hyperlinks en kruisverwijzingen tussen verschillende documenten.
- Een veld voor speciale aanwijzingen in de webformulieren (voor de tekst die vroeger in de begeleidende brief stond).
- De mogelijkheid om grote bestanden/complex producties in één keer te kunnen uploaden.
- De mogelijkheid om een apart e-mailadres voor notificaties in te voeren.
- E-mailnotificaties geconcentreerd ontvangen en met kenmerken die voor de advocaat relevant zijn.
- Veilige en betrouwbare Wi-Fi in alle gerechten met voldoende capaciteit voor alle gebruikers.
- Goed geoutilleerde zittingszalen met de mogelijkheid voor de advocaat om zijn eigen device te koppelen aan het bureauscherm en waarbij vertrouwelijkheid van het beeldscherm gewaarborgd is.

Nogmaals benadrukt de NOvA dat zij een voorstander is van modernisering en digitalisering van de rechtspraak. Tegelijkertijd blijft de NOvA van mening dat digitaal procederen pas echt van start kan gaan én kan slagen als een oplossing is gevonden voor tenminste de bovenstaande punten.

De NOvA zal de Balie blijven betrekken bij en informeren over de digitalisering van het recht. Met onverminderde inzet zal de goede samenwerking met de diverse werkgroepen (KEI en Strafportaal) worden voortgezet. Hiermee beoogt de NOvA een bijdrage te leveren aan een zo goed mogelijke overgang voor de advocatuur en rechtspraak naar digitaal procederen.

Met vriendelijke groet,
namens de algemene raad

Bart van Tongeren
Algemene raad NOvA, portefeuillehouder KEI

Cc: Programmadirectie KEI
Cc: Ministerie van Veiligheid en Justitie

Bezoekadres
Neuhuyskade 94
2596 XM Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35
Fax 070 - 335 35 31

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag